

Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie 15.05.2025 nr 1-11/563-1;
Meie 10.06.2025 KUM/25-0527/-1K
nr 1.1-11/2331-2

Rahvaraamatukogu seaduse eelnõu

Austatud proua minister

Kooskõlastame rahvaraamatukogu seaduse eelnõu alljärgnevate märkustega.

1. Eelnõu §-s 2 tuuakse välja, et rahvaraamatukogu on kultuuri- ja haridusasutus ning sätestatakse rahvaraamatukogu põhieesmärgid ja põhiülesanded. Nagu ka seletuskirjas välja tuuakse, peegeldavad need aja jooksul rahvaraamatukogude tegevuses toimunud põhimõttelist muutust, kus pigem laenutuskeskselt kuvandilt minnakse üle sotsiaalsemale organisatsioonile ja tegevusele, mis toetavad inimest, ühiskonda ja elukeskkonda. Kuid kui vaadata eelnõu, siis rahvaraamatukogu teenuste korraldamise regulatsioon (3. peatükk) on ikkagi vaid laenutuskeskne, mis pealegi on detailideni ära on reguleeritud. Muude ülesannete kohta on eelnõus üksnes öeldud, et arvestades kogukonna vajadusi ja rahvaraamatukogu võimalusi, pakub rahvaraamatukogu ruume õppimiseks, huvitegevuseks, töötamiseks ja ühiskondlikuks tegevuseks ning täidab muid ülesandeid, mis ei takista rahvaraamatukogu põhiülesannete täitmist ega ole nendega vastuolus (eelnõu § 2 lõige 3). Jääb selgusetuks, kas muude ülesannete täitmine ongi lahendatud läbi ruumide üürimise.

2. Eelnõu § 8 kohaselt võib raamatukogu juhiga sõlmida üksnes tähtajalise töölepingu kuni seitsmeks aastaks, mida võib ühe korra uut konkurssi korraldamata kuni kolme aasta võrra pikendada. Tavaliselt on tähtajalised töösuhted lühema kestvusega ja seletuskirjas ei ole selgitatud, millest tulenevalt on raamatukogude juhtidele otsustatud kohaldada 7-aastast tähtaega. 3-aastane konkursita töölepingu pikendamise võimaluse juures jääb ebaselgeks, kuidas on muudatus kooskõlas TLS § 10 lõikega 1, mille kohaselt, kui tähtajalist lepingut on pikendatud rohkem kui üks kord viie aasta jooksul, loetakse töösuhe algusest peale tähtajatuks (eelnõu § 8 lõike 4 kohaselt ei muutu tähtjatuks).

3. Eelnõu § 13 lõikega 6 antakse valdkonna eest vastutavale ministrile võimalus volitada halduslepingu alusel Eesti Rahvusraamatukogu määrama riigieelarvest rahvaraamatukogule või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevale muule asutusele või isikule toetust. Eelnõust ei selgu, mida mõeldakse toetuse määramise all (ka minister otsustab sama paragrahvi lõike 5 kohaselt toetuse määramise), kas ministri kehtestatud tingimuste alusel või ka enda äranägemisel toetuse andmist. Selguse huvides palume sõnastust täpsustada, et oleks selgelt aru saada, et Eesti Rahvusraamatukogul ei ole õigust ise otsustada, mis toetusi rahvaraamatukogudele või muudele asutustele määrata, vaid tegemist on toetuse andmise

elluviimisega seonduvate ülesannetega ministri kehtestatud toetuse andmise tingimuste alusel. Ka ministri puhul (§ 12 lõige 5) ei ole aru saada, kas ta määrab toetusi juhtumipõhiselt või on see lõige seotud lõike 8 punktis 1 nimetatud volitusnormi alusel antavate toetustega.

4. Seoses toetuste andmisega märgime veel, et põhiseaduse riive tõttu tuleks konkurentsipõhiste toetuste puhul seaduse tasandil reguleerida toetuste tagasinõudmine, kohustuste täitmata jätmise tagajärjed (viivisnõuded) ja kohustuslik vaidemenetlus, kui seda soovitakse ette näha ning haldusmenetluse seadus pole piisav.

5. Eelnõu §-s 6 reguleeritakse maakonnaraamatukogudesse puutuvat. Eelnõu § 13 lõikes 4 ja lõike 8 punktis 2 on reguleeritud riigieelarvest riikliku kohustusena raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid täitva rahvaraamatukogu kahe töötaja töötasude ja ülalpidamiskulude hüvitamine. Seadus on planeeritud jõustuma 2026. aasta 1. juulil. Maakonnaraamatukogud lõpetavad tegevuse 2026. aasta 31. detsembril. Seega kehtib seaduses sisalduv regulatsioon pool aastat ja on ajutine. Normitehnika käsiraamatu¹ § 13 kumm 10 kohaselt on see viga, kui ajutised sätted paigutatakse seaduse põhiosasse. Nende sätete kohaldamine ei ole alaliselt ette nähtud. Kui nende mõju lõpeb, jäävad need asjatult põhiteksti koormama ja võivad tekitada arusaamatusi.

Eelnõu § 31 on reguleeritud sellesama loodava seaduse muutmine. Muudetavad sätted puudutavad: 1) ülalnimetatud ajutisi sätteid (§ 6 ja 13) ja 2) raamatukogude andmekogu sätet, mis on küll põhiteksti säte, kuid jõustub hiljem. Seaduse teksti koormamise vältimiseks ja selguse huvides võiksid punktis 1 nimetatud sätted olla seaduse rakendussätetes ja punktis 2 olev võiks sisalduda seaduse põhitekstis, kuid jõustuda hiljem.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Marge Kaskpeit 58851423
Marge.Kaskpeit@fin.ee

Elis-Ketter Mürsepp

¹ [Microsoft Word - HÄLNTE 16.01.2019](#)